

Warszawa, 08.05.2023 r.

CIT – podatek „dobrowolny”, czy barometr odpowiedzialnego biznesu?

- 27 kwietnia 2023 r. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców zorganizował debatę *CIT – podatek „dobrowolny”, czy barometr odpowiedzialnego biznesu?*
- W latach 2013-2022 dochody budżetowe z tytułu podatku CIT zwiększyły się trzykrotnie, przekraczając w ubiegłym roku wartość 70 mld złotych.
- W ostatnich latach spadek luki CIT jest jednak coraz wolniejszy. O ile w latach 2016-2018 luka CIT w Polsce zmniejszała się dynamicznie, o tyle w 2019 r. spadek jej wartości był już umiarkowany, a w 2020 r. nastąpił jej niewielki wzrost.
- Polskie firmy są zdania, że jednym z najważniejszych wyzwań względem uczynienia podatku dochodowego od osób prawnych bardziej przystępnym jest zintensyfikowanie przez organy podatkowe działań związanych z ujednoznaczeniem interpretacji przepisów.

Wysokość dochodów budżetowych zależy nie tylko od wysokości i racjonalności stawek podatkowych, ale także od podejścia do nich przedsiębiorstw funkcjonujących na gruncie polskiego prawa. Jak pokazują dane prezentowane na stronach Ministerstwa Finansów największe podmioty podchodzą do kwestii płatności CIT niejednorodnie – z jednej strony, rzetelnie wywiązując się z obowiązku podatkowego, z drugiej wykorzystując agresywne mechanizmy optymalizacji podatkowej.

27 kwietnia 2023 r. Związek Przedsiębiorców i Pracodawców zorganizował debatę *CIT – podatek „dobrowolny”, czy barometr odpowiedzialnego biznesu?*, która odbyła się w ramach projektu *Biznes dla Polski, Polska dla Biznesu*. Wśród prelegentów znaleźli się Jarosław Szatański – Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, Anna Gliniewska – Group Tax Director Allegro, Krzysztof Bocian – Wise Europa oraz Piotr Leonarski – adwokat B2RLAW Jankowski, Stroiński, Zięba.

Względem zapowiadanej przez rząd wysokości wpływów budżetowych z tytułu CIT za 2022 rok na poziomie przekraczającym 70 mld złotych należy zauważyć, że w okresie niemal dekady (2013-2022) dochody budżetowe z tytułu tego podatku zwiększyły się około trzykrotnie. Z pewnymi wahaniami wzrost z dochodów z CIT notowany jest regularnie od roku 2004, czyli od czasu przystąpienia Polski do struktur Unii Europejskiej. Zmiany w przepisach leasingowych, szczegółowy monitoring faktur czy wprowadzenie mechanizmów utrudniających firmom transferowanie zysków poza granice Polski znalazły przełożenie w statystykach wpływów z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych.

Osiągnęliśmy taki punkt, w którym poważnie trzeba zastanowić się nad tym, co zostało wprowadzone i zweryfikować skuteczność niektórych rozwiązań [...] i sprawdzić ex post, przełożyć je na określone wpływy budżetowe, ewentualnie z czegoś zrezygnować i potencjalnie zacząć upraszczać – powiedział Jarosław Szatański – Dyrektor Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów.

Patrząc z perspektywy ostatnich kilku lat widzimy rosnące wpływy z tytułu tego podatku. [...] Nie da się tego inaczej wytłumaczyć niż wpływem zmian uszczelniających – dodał.

Także przedsiębiorstwa funkcjonujące na gruncie polskiego prawa zauważają działania związane z uszczelnianiem systemu podatkowego. Problematiczne pozostają jednak dla nich – niezmiennie – kwestie związane z wykładnią interpretacyjną konkretnych przepisów.

Ten system przez ostatnie lata był systematycznie doszczelniany i dziś znajduje się w nim bardzo wiele zabezpieczeń antyoptimalizacyjnych. Teraz jest dobry czas do tego, aby analizować dane, kontrolować, wyciągać wnioski. Tym, czego biznes marzyłby sobie "pod choinkę", jest zwiększone wsparcie w interpretacji przepisów [...] Potrzebne jest częstsze wydawanie objaśnień podatkowych i wyciągnięcie ręki do podatnika, aby ten nie zawsze był pozostawiony sam sobie z przepisem i interpretacją podatkową, która czasem nie jest jednolita – podkreśliła Anna Gliniewska – Group Tax Director Allegro

W ostatnich latach spadek luki CIT jest jednak coraz wolniejszy. O ile w latach 2016-2018 luka CIT w Polsce zmniejszała się dynamicznie, o tyle w 2019 r. spadek jej wartości był już umiarkowany, a w 2020 r. nastąpił jej niewielki wzrost.

W pewnych specyficznych przypadkach podatek CIT stanowi czasem zbyt duże obciążenie. Przez to mamy takie sytuacje, w których firmy unikają płacenia podatków, stosując zaawansowaną optymalizację podatkową – tłumaczył Krzysztof Bocian – analityk Wise Europa.

W latach 2019 i 2020 – według wyliczeń Polskiego Instytutu Ekonomicznego – luka w CIT stanowiła około 30 proc. teoretycznych dochodów z tego podatku. Oznacza to ubytek dochodów publicznych w granicach 20-30 mld zł rocznie. To właśnie tematy nieszczelności systemu i prób jego uszczelnienia sprawiły, że podatek CIT coraz częściej znajdował miejsce w debacie publicznej i medialnej.

Temat podatku dochodowego od osób prawnych pojawia się w debacie – nie tylko polskiej – coraz mocniej. Jest obecny również na forum OECD, ONZ czy Unii Europejskiej, co ma swoje skutki dla przedsiębiorstw. Im bardziej szuka się rozwiązań w zakresie uszczelnienia tego podatku, tym bardziej cierpią na tym niewinni. Działa to w ten sposób, że aby uchwycić rzeczywiście wyciekające przepływy, trzeba też utrudnić życie podatnikom, którzy są rzetelni. Ciesząc się z faktu, że CIT staje się jakimś wyznacznikiem odpowiedzialności biznesu, trzeba też pamiętać, że dzieje się tu coś za coś – kosztem uszczelnienia pojawiają się dodatkowe wymagania dla biznesu – powiedział Piotr Leonarski – adwokat B2RLAW Jankowski, Stroiński, Zięba.

Stabilność i przewidywalność otoczenia prawno-regulacyjnego to jeden z podstawowych elementów niezbędnych do ustawicznego rozwoju krajowych przedsiębiorstw. Tymczasem prawo w Polsce zmienia się – na tle choćby innych państw Unii Europejskiej – zbyt często, a przedsiębiorcy mają niewiele czasu na dostosowanie się do nowych regulacji. Tymczasem transparentność stanowionego prawa oraz stabilność systemu podatkowego to jedne z najważniejszych wskaźników budujących przyjazne rozwojowi przedsiębiorczości środowisko prawne.

Podatek CIT jest podatkiem trudnym. Nie jest to ustawa długa, ale bardzo skomplikowana. Cała trudność w zastosowaniu tego podatku polega na tym, że istnieje wiele wątpliwości, których nie da się rozwiązać, nawet przy dużych zasobach, posiadając zespoły podatkowe, mogą skorzystać z pomocy zewnętrznych doradców. Sprawia to, że wywiązywanie się z obowiązków na gruncie tego podatku jest kosztowne i wciąż obciążone ryzykiem, ponieważ przedsiębiorcy funkcjonują w stanie niepewności – podkreśliła Anna Gliniewska – Group Tax Director Allegro.